МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Тюлячинского муниципального района

МБОУ- Большемешинская СОШ

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
Руководитель ШМО ______________________ Г.Г.Каримова. Протокол №1 от «28» августа 2023 г.	Заместитель директора по УВР ______________________ Л.З.Сахабиева. Протокол №1от «28» августа 2023 г.	Директор школы ______________________ С.Н.Хамидуллина Приказ № 311 от «29» августа 2023 г.

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ-БОЛЬШЕМЕШИНСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ТЮЛЯЧИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Подписано цифровой подписью: МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ-БОЛЬШЕМЕШИНСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ТЮЛЯЧИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
DN: c=RU, st=Республика Татарстан (Татарстан), street=422088, Республика Татарстан, муниципальный район Тюлячинский, сельское поселение Большемешское, село Большая Меша, улица Школьная, д. 1, l=Большая Меша, title=Директор, o=МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ-БОЛЬШЕМЕШИНСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ТЮЛЯЧИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН, 1.2.643.100.1=120D31303231363037313535363739, 1.2.643.100.3=120B3133353637373532333838, 1.2.643.100.4=120A31363139303032393239, 1.2.643.3.131.1.1=120C313631393031353038373330, email=roo_mesha@mail.ru, givenName=Сайлан Нагимовна, sn=Хамидуллина, cn=МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ-БОЛЬШЕМЕШИНСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ТЮЛЯЧИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Дата: 2024.03.25 18:34:33 +03'00'

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета

«Литературное чтение на родном (татарском) языке»

для обучающихся 1– 4 классов

Принято на педагогическом совете школы
Протокол №1 от «28» августа 2023г.

с.Б.Меша 2023г.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Рабочая программа по учебному предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке» соответствует Федеральной рабочей программе по учебному предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке» и включает пояснительную записку, содержание обучения, планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке. Пояснительная записка отражает общие цели изучения литературного чтения на родном (татарском) языке, место в структуре учебного плана, а также подходы к отбору содержания, к определению планируемых результатов.

Содержание обучения раскрывает содержательные линии, которые предлагаются для обязательного изучения в каждом классе на уровне начального общего образования. Планируемые результаты освоения программы по литературному чтению на родном (татарском) языке включают личностные, метапредметные результаты за весь период обучения на уровне начального общего образования, а также предметные результаты за каждый год обучения.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ (ТАТАРСКОМ) ЯЗЫКЕ »

Курс литературного чтения на родном (татарском) языке направлен на формирование у младших школьников первоначальных знаний о татарской литературе, интереса к чтению, культуры восприятия художественного текста; на воспитание нравственности, любви к родному краю и государству через осознание своей национальной принадлежности.

Учебный предмет обеспечивает межпредметные связи с другими учебными предметами гуманитарного цикла, особенно с учебным предметом «Родной (татарский) язык».

В содержании программы по литературному чтению на родном (татарском) языке выделяются следующие содержательные линии: виды речевой и читательской деятельности, работа с текстом художественного произведения, литературоведческая пропедевтика, творческая деятельность обучающихся, круг детского чтения.

В программу по литературному чтению на родном (татарском) языке включены лучшие образцы татарской детской литературы и татарского фольклора. При формировании содержания Программы учтены эстетическая и нравственная ценность текстов, их жанровое и тематическое разнообразие, читательские предпочтения. Произведения даны в рамках тематических разделов, обусловленных возрастом и интересами обучающихся.

Содержание программы по литературному чтению на родном (татарском) языке направлено на воспитание нравственно развитой и ответственной личности, на формирование патриотических чувств через осознание своей национальной принадлежности.

ЦЕЛИ ИЗУЧЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ (ТАТАРСКОМ) ЯЗЫКЕ»

Изучение литературного чтения на родном (татарском) языке направлено на достижение следующих целей:

воспитание ценностного отношения к татарской литературе как существенной части родной культуры;

формирование грамотного читателя, который в будущем сможет самостоятельно выбирать книги и пользоваться библиотекой, ориентируясь на собственные предпочтения или исходя из поставленной учебной задачи, а также использовать свою читательскую деятельность как средство для самообразования.

Достижение поставленных целей реализации программы по литературному чтению на родном (татарском) языке предусматривает решение следующих задач:

воспитание интереса к чтению и книге, формирование читательского кругозора;

формирование и совершенствование техники чтения вслух и про себя, развитие приёмов понимания (восприятия и осмысления) текста;

формирование коммуникативных умений обучающихся;

развитие устной и письменной речи учащихся на родном (татарском) языке (диалогической и монологической);

формирование нравственных и эстетических чувств обучающихся, обучение пониманию духовной сущности произведений;

приобщение обучающихся к родной литературе как искусству слова через введение элементов литературоведческого анализа, ознакомление с отдельными теоретико-литературными понятиями;

развитие способности к творческой деятельности на родном (татарском) языке.

МЕСТО УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА РОДНОМ (ТАТАРСКОМ) ЯЗЫКЕ» В УЧЕБНОМ ПЛАНЕ

Общее число часов, рекомендованных для изучения литературного чтения на родном (татарском) языке, - 120 часов: в 1 классе -17 часов (1 час в неделю), во 2классе - 34 часа (1 час в неделю), в 3 классе - 34 часа (1 час в неделю), в 4 классе- 34 часа (1 час в неделю)

ПЛАНИРУЕМЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

1. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы следующие **личностные результаты:**

1) гражданско-патриотического воспитания:

становление ценностного отношения к своей Родине - России, в том числе через изучение родного языка и родной литературы, являющихся частью истории и культуры страны;

проявление уважения к традициям и культуре своего и других народов в процессе восприятия и анализа художественных произведений и творчества народов России;

осознание своей этнокультурной и российской гражданской идентичности;

сопричастность к прошлому, настоящему и будущему родного края, в том числе при работе с художественными произведениями;

уважительное отношение к другим народам многонациональной России;

первоначальные представления о человеке как члене общества, о правах и ответственности, уважении и достоинстве человека, о нравственно-этических нормах поведения и правилах межличностных отношений.

2) духовно-нравственного воспитания:

проявление сопереживания, уважения и доброжелательности (в том числе с использованием адекватных языковых средств для выражения своего состояния и чувств);

осознание этических понятий, оценка поведения и поступков персонажей художественных произведений в ситуации нравственного выбора;

выражение своего видения мира, индивидуальной позиции посредством накопления и систематизации литературных впечатлений, разнообразных по эмоциональной окраске;

неприятие любых форм поведения, направленных на причинение физического и морального вреда другим людям (в том числе связанного с использованием недопустимых средств языка);

3) эстетического воспитания:

уважительное отношение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, традициям и творчеству своего и других народов;

стремление к самовыражению в разных видах художественной деятельности;

4) физического воспитания, формирования культуры здоровья и эмоционального благополучия:

соблюдение правил безопасного поиска в информационной среде дополнительной информации, в том числе на уроках литературного чтения на родном (татарском) языке;

бережное отношение к физическому и психическому здоровью, проявляющееся в выборе приемлемых способов речевого самовыражения и соблюдении норм речевого этикета и правил общения;

5) трудового воспитания:

осознание ценности труда в жизни человека и общества, ответственное потребление и бережное отношение к результатам труда, навыки участия в различных видах трудовой деятельности, интерес к различным профессиям (в том числе через примеры из художественных произведений).

6) экологического воспитания:

бережное отношение к природе посредством примеров из художественных произведений;

неприятие действий, приносящих ей вред;

7) ценности научного познания:

ориентация в деятельности на первоначальные представления о научной картине мира, понимание важности слова как средства создания словесно-художественного образа, способа выражения мыслей, чувств, идей автора;

потребность в самостоятельной читательской деятельности, саморазвитии средствами татарской литературы, развитие познавательного интереса, активности, инициативности, любознательности и самостоятельности в познании произведений фольклора и художественной литературы.

2. В результате изучения литературного чтения на родном (татарском) языке на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы **познавательные универсальные учебные действия, коммуникативные универсальные учебные действия, регулятивные универсальные учебные действия, совместная деятельность.**

2.1. У обучающегося будут сформированы следующие базовые логические действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

сравнивать различные тексты по теме, главной мысли, жанру, соотносить произведение и его автора, устанавливать основания для сравнения текстов, устанавливать аналогии текстов;

объединять части объекта, объекты (тексты) по заданному признаку;

определять существенный признак для классификации, классифицировать произведения по темам, жанрам;

находить закономерности и противоречия при анализе сюжета (композиции),восстанавливать нарушенную последовательность событий (сюжета), составлять аннотацию, отзыв по предложенному алгоритму;

выявлять недостаток информации для решения учебной и практической задачи на основе предложенного алгоритма;

устанавливать причинно-следственные связи в сюжете фольклорного и художественного текста, при составлении плана, пересказе текста, характеристике поступков героев.

2.2. У обучающегося будут сформированы следующие базовые исследовательские действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

с помощью учителя формулировать цель;

сравнивать несколько вариантов решения задачи, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

выполнять по предложенному плану проектное задание;

формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведённого анализа текста (классификации, сравнения, исследования);

прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях.

2.3. У обучающегося будут сформированы следующие умения работать с информацией как часть познавательных универсальных учебных действий:

выбирать источник получения информации: словарь, справочник;

согласно заданному алгоритму находить в предложенном источнике (словаре, справочнике) информацию, представленную в явном виде;

распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного учителем способа её проверки (с помощью словарей, справочников);

соблюдать с помощью взрослых (учителей, родителей и (или) законных представителей) правила информационной безопасности при поиске информации в сети Интернет;

анализировать и создавать текстовую, видео, графическую, звуковую, информацию в соответствии с учебной задачей;

понимать информацию, зафиксированную в виде таблиц, схем, самостоятельно создавать схемы, таблицы по результатам работы с текстами.

2.4. У обучающегося будут сформированы следующие умения общения как часть коммуникативных универсальных учебных действий:

воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии с целями и условиями общения в знакомой среде;

проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалога и дискуссии;

признавать возможность существования разных точек зрения;

корректно и аргументированно высказывать своё мнение;

строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;

создавать устные (описание, рассуждение, повествование) и письменные (повествование) тексты;

готовить небольшие публичные выступления;

подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления.

2.5. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоорганизации как части регулятивных универсальных учебных действий:

планировать действия по решению учебной задачи для получения результата;

выстраивать последовательность выбранных действий.

2.6. У обучающегося будут сформированы следующие умения самоконтроля, как части регулятивных универсальных учебных действий:

устанавливать причины успеха или неудач учебной деятельности;

корректировать свои учебные действия для преодоления речевых ошибок.

2.7. У обучающегося будут сформированы следующие умения совместной деятельности:

формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учётом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

принимать цель совместной деятельности, коллективно выстраивать действия по её достижению (распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы);

проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться;

ответственно выполнять свою часть работы;

оценивать свой вклад в общий результат;

выполнять совместные проектные задания по литературному чтению на родном (татарском) языке с опорой на предложенные образцы.

3. **Предметные результаты** изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения **в 1 классе** обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой слогового плавного осознанного и правильного чтения вслух с учётом индивидуальных возможностей с переходом на чтение словами без пропусков и перестановок букв и слогов), осознанно выбирать интонацию, темп чтения и необходимые паузы в соответствии с особенностями текста;

отвечать на вопросы в устной форме, подтверждать свой ответ примерами из текста, задавать вопросы к фактическому содержанию произведения; участвовать в беседе по прочитанному тексту;

определять (с помощью учителя) тему и главную мысль прочитанного или прослушанного текста;

характеризовать литературного героя, давать оценку его поступкам;

читать наизусть 1-2 стихотворения разных авторов;

выбирать книгу для самостоятельного чтения по совету учителя;

рассказывать о прочитанной книге (автор, название, тема);

различать и называть отдельные жанры фольклора (считалки, заклички, загадки) и художественной литературы (рассказы, стихотворения);

отличать прозаическое произведение от стихотворного, выделять особенности стихотворного произведения (рифма);

находить средства художественной выразительности в тексте (уменьшительно-ласкательные формы слов, синонимы, антонимы);

выразительно читать, читать по ролям;

составлять устное высказывание (2-3 предложения) на заданную тему по образцу (на основе прочитанного или прослушанного произведения);

создавать текст-повествование.

4. **Предметные результаты** изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения во **2 классе** обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного и правильного чтения вслух целыми словами без пропусков и перестановок букв и слогов с соблюдением при чтении орфоэпических интонационных норм), переходить от чтения вслух к чтению про себя;

понимать смысл прочитанных произведений или воспринятых на слух;

самостоятельно определять тему и выделять главную мысль произведения;

определять хронологическую последовательность событий в произведении;

сопоставлять название произведения с его темой (о природе, о сверстниках, о добре и зле);

строить короткое монологическое высказывание (краткий и развёрнутый ответ на вопрос учителя);

находить в тексте портретные характеристики персонажей, оценивать

и характеризовать героев произведения (их имена, портреты, речь) и их поступки;

читать наизусть 3-4 стихотворения разных авторов;

ориентироваться в книге, учебнике, опираясь на её аппарат (обложку, оглавление, иллюстрации);

различать и называть отдельные жанры фольклора (пословицы и поговорки, загадки, сказки);

находить в тексте средства художественной выразительности (олицетворение), понимать их роль в произведении;

читать выразительно, словесно иллюстрировать;

создавать текст-описание, используя выразительные средства;

писать короткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям.

5. **Предметные результаты** изучения литературного чтения на родном (татарском) языке». К концу обучения в **3 классе** обучающийся научится:

читать вслух (владеть техникой осознанного чтения про себя и вслух целыми словами с переходом на чтение группами слов без пропусков и перестановок букв и слогов, с соблюдением орфоэпических и интонационных норм);

в соответствии с учебной задачей обращаться к разным видам чтения (изучающее, выборочное, ознакомительное);

задавать вопросы к прочитанным произведениям, в том числе проблемного характера, участвовать в беседе по прочитанному тексту;

определять позицию автора (вместе с учителем);

строить устное диалогическое и монологическое высказывание с соблюдением норм татарского литературного языка;

называть имена писателей и поэтов - авторов изучаемых произведений; перечислять названия их произведений и кратко пересказывать содержание прочитанных текстов;

составлять план текста (вопросный, номинативный); пересказывать текст (подробно, выборочно, сжато);

читать наизусть 4-5 стихотворений разных авторов;

находить и различать средства художественной выразительности (сравнения, эпитеты) в произведениях устного народного творчества и авторской литературе;

интерпретировать литературный текст, выражать свои мысли и чувства по поводу увиденного, прочитанного и услышанного;

придумывать продолжение прочитанного произведения, сочинять произведения по аналогии с прочитанным;

создавать текст-рассуждение.

6. **Предметные результаты** изучения литературного чтения на родном (татарском) языке. К концу обучения **в 4 классе** обучающийся научится:

читать про себя (используя технику автоматизированного чтения) с соблюдением орфоэпических и интонационных норм;

пересказывать содержание изученных литературных произведений, указывать их авторов и названия;

обосновывать своё мнение о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения; участвовать в беседе по прочитанному тексту;

делить текст на смысловые части, составлять план текста и использовать его для пересказа; пересказывать текст сжато, подробно, выборочно;

самостоятельно характеризовать героев произведений, устанавливать взаимосвязь между поступками, мыслями, чувствами героев; высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений; как внутри одного, так и в нескольких разных произведениях, выявлять авторское отношение к герою;

читать наизусть 5-6 стихотворений разных авторов;

самостоятельно находить в тексте средства художественной выразительности (метафоры), понимать их роль в произведении;

создавать собственный текст на основе художественного произведения, по иллюстрациям, на основе личного опыта;

выполнять проектные задания с использованием различных источников и способов переработки информации.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Содержание обучения в 1 классе.

1. Учат в школе...

Произведения о школьной жизни, уроках, одноклассниках, праздниках в школе.

1.1. Произведения для чтения.

М. Джалиль, «Беренче дәрес» («Первый урок»). Б. Рахмет, «Рәсем ясыйбыз» («Мы рисуем»). Н. Мадьяров, «Салават күпере» («Радуга»). М. Магдеев, «Мәктәптә беренче көн» («Первый день в школе»). Х. Туфан, «Казан» («Казань»). Дж. Дарзаман, «Тискәре хәрефләр»

(«Непослушные буквы»). Ш. Маннур, «Яхшы бел» («Знай хорошо»). Ф. Садриев, «Тургай мәктәпкә бара» («Тургай идёт в школу»).

1.2. Произведения русской литературы.

В. Голявкин, «Парта астында» («Как я под партой сидел»).

2. Моя семья.

Произведения о семье и её роли в жизни человека, о членах семьи, семейных традициях, ситуациях общения в семье.

2.1. Произведения для чтения.

Г. Тукай, «Безнең гаилә» («Наша семья»). Р. Валиев, «Барысын да яратам» («Всех люблю»). Ш. Галиев, «Дәү әнигә күчтәнәч» («Гостинцы для бабушки»). Н. Мадьяров, «Булышабыз» («Помогаем маме»). Дж. Дарзаман, «Исем таптым» («Придумала имя»). А. Алиш, «Әбиләрдә кунакта» («В гостях у бабушки»). Г. Адгам, «Кызыл муенса» («Красные бусы»).

3. Татарское устное народное творчество. Считалки, заклички.

Малые жанры татарского устного народного творчества, их место в нашей жизни, ситуации использования.

3.1. Считалки.

3.2. Заклички.

4. Красивая природа.

Произведения о природе, о её красоте и важности её сохранения.

4.1. Произведения для чтения.

Н. Арсланов, «Яз» («Весна»). И. Туктар, «Җем-җем!.. Чвик!», «Серле тартма» («Волшебная коробка»). Ф. Садриев, «Яңгыр, яу, яу, яу!» («Дождик, лей, лей, лей!»). Ш. Галиев, «Тәмле җәй» («Вкусное лето»).Ф. Зариф, «Татлы җәй» («Вкусное лето»).

5. Литературоведческая пропедевтика.

Считалка, закличка, рассказ, стихотворение, рифма, синоним, антоним.

2 нче сыйныф

Халык авыз иҗаты

Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләр турында гомуми кузаллау. Татар халык әкиятләрендәге төп герой белән башка халыклар әкиятләрендәге төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яклар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләре.

Тылсымлы әкиятләр. Җирдәге һәм тылсымлы дөньяны чагыштыру. Тылсымлы предметлар, (эченнән гаскәр чыга торган таяк,төрле ашамлыклар тулы тырыс, хәзинәсе бер дә кимеми торган сумка, кеше күзенә күрсәтми торган бүрек, җилән, зур атлата то рган итек, дошманны кырып сала торган кылыч һ. б., герой куллана торган тылсымлы әйберләр: тарак, көзге, кайрак, балдак. Тылсымлы булышчылар (җәнлекләр: этәч, бүре, аю, куян, убырлы карчык, һ.б.), тылсымлы төсләр (ак һәм кара). Борынгы дөньяның тылсымлы әкиятләрдә чагылышы (табигать көчләре, кешеләрнең хайваннарга, үсемлекләргә әверелеше).

Тылсымлы әкиятләрнең төзелеше (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә баруы, кабатланулар, билгеле бер ритм, әкиятне истә калдыру).

Автор әсәрләре

Шигъри формада язылган тылсымлы әкиятләр (Г. Тукай “Кәҗә белән сарык әкияте”), аның халык әкиятләре белән охшашлыгы, сюжет һәм композиция үзенчәлеге. Капма-каршы ике төрле дөнья бирелеше (җирдәге һәм тылсымлы, тылсымлы булышчылар, тылсымлы әйберләр, тылсымлы төсләр). Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Халык авыз иҗаты белән охшашлык (кабатланулар, вакыйгалар бергәлеге һ.б.)

Хикәя жанры. (А. Әхмәт, Г. Ибраһимов, И. Туктар, Л.Лерон,Ә Моталлапов, Э. Шәрифуллина).Жанр үзенчәлекләре: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы; әхлакый проблемаларның актуальлеге; уйдырмалар. Хикәянең төп мәгънәсе. Хикәя исеменең эчтәлеккә туры килүе. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характерларының сөйләмнәре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте.

Шигърият

Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык .Чагыштыру, контраст,, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп,тавыш көче.. тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү)

Библиографик культура формалаштыру.

“Эчтәлек ” белән танышу , аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү, кече яшьтәге мәктәп баласының дәреслектән тыш эшчәнлеген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү.Балалар китабы белән эшләү. Китапның төп төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру.

Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру

Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку) Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда үз урыныңны белеп , чират буенча уку.Укылган әсәргә анализ ясау.

3 нче сыйныф .

Хайваннар турында әкиятләр. Халык авыз иҗатының бер төре булган һәм җир йөзендәге барлык милләтләрдә дә яшәп килүче, буыннан буыннарга күчеп йөрүче хайваннар турындагы әкиятләр турында гомуми кузаллау булдыру. Әкиятләрнең гасырлар дәвамында үсеше. Гади вакыт тасмасы: 1) бик борынгы әкиятләр, 2) борынгы, 3) бик борынгы булмаган әкияти вакыйгалар турында аңлату.

Бик борынгы әкиятләрдә хайваннар арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның тышкы күренешләре төп урынны алып тора. Борынгы әкиятләрдә геройның аңы, хәйләгә осталыгына дан җырлана. Ә әкияти вакыйгалар исә үз эченә геройның изге эшләрен, аның сәләтен, киң күңеллеген күрсәтүне максат итеп куя. Йөремсәк әкиятләр турында кузаллау булдырыла.

Мәсәлләр жанры. Мәсәлләрнең ике өлештән: хикәяләү (тарихи вакыйга) һәм мораль (нәтиҗә, тәрбияви аңлатулар) торуын аңлату. Мәсәлнең хикәяләү өлешенең әкиятләрдән килеп чыгуына басым ясау. Мәсәлләрнең мораль өлешенең мәкальләр белән охшашлыгы. Мәсәл жанрының килеп чыгышы, үсеше. Бөтендөньяга танылган мәсәлчеләр: Эзоп, Ж. Лафонтен, И. Крылов, татар мәсәлчеләре К. Насыйри, Г. Тукай, М. Гафури, Т. Яхин, Г. Шамуков, Ә. Исхак, Ф. Яхин һәм башкалар турында өйрәнү.

Мәкаль жанры. Мәкальләр – ул борынгылар сүзе, аталар сүзе, картлар сүзе, тәҗрибә һәм хикмәт җимеше, хәтердә сакланырга тиешле хәзинә, халыкның күмәк фикере, тормыш кагыйдәсе, сүзгә дәлил, тормышта киңәш. Мәкаль сүзе гарәп теленнән алынган, “урынлы сүз яки тиешле

урында әйтелгән сүз” дигән мәгънәне аңлатуын төшендерү. Төрле халыклар мәкальләре. Мәкальләрне сөйләмдә, мәсәлләрдә урынлы куллану.

Хикәя жанры турында кузаллау формалаштыру. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характер үзенчәлекләре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырма характеристика. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж.

Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлеге турында кузаллау формалаштыру. Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлаучыга табигый көчләрнең серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерын тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү.

Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (*тавышны күтәрү, түбәнәйтү*).

Вакыт тасмасы. Фольклор әсәрләреннән әкиятләрне вакыт тасмасында күрсәтү(*бик борынгы, борынгы, әкияти вакыйгалар*)

Библиографик культура формалаштыру.

“Эчтәлек ” белән танышу , аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү, кече яшьтәге мәктәп баласының дәреслектән тыш эшчәнлеген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Балалар китабы белән эшләү. Китапның төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Төрле җыентыклар төзергә өйрәнү.

Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру

Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку) Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда үз урыныңны белеп , чират буенча уку.Укылган әсәргә анализ ясау. Уку техникасын үстерү.

4 нче сыйныф.

Халык авыз иҗаты

Мифлар турында гомуми кузаллау булдыру. Борынгы халыкларның тормышы, кеше һәм табигать арасындагы мөнәсәбәт. Тормыш агачы, тотем хайваннар һәм тотем үсемлекләр, кешеләрнең аларга карашы, борынгы традицияләрнең сакланышы.

Тылсымлы әкиятләр.

Дөнья турында борынгы кузаллаулар чагылышы. Тылсымлы әкият герое. Тылсым дөньясы, тылсымлы предметлар, сихри саннар, сүзләр, тылсымлы булышчылар. Тылсымлы әкият законнары: әкият герое өеннән чыгып китә, максатка ирешү юлы (тылсым дөньясы, карурманнар аша үтүче юл, сынаулар, тылсымлы булышчы ярдәме, җиңү шатлыгы). Халыклар әкиятләренең мифлар, легендаларда чагылышы.

Риваять һәм легендалар.

Риваять һәм легендаларда сөйләнгән геройлятьар, аларның кичерешләре. Тарихи бәйләнеш. Төрле атамалар, аларның килеп чыгышы. Риваять һәм легендаларда бирелгзн вакыйгаларның әкиятләрдә чагылышы.

Автор әкиятләре

Автор әкиятләренең халык әкиятләре белән охшашлыгы. (жанр һәм сюжет). Халык әкиятләрендәге тылсым белән җиңүләр, автор әкиятләрендә акыл белән эш итеп уңышка ирешү, ярату һәм яратыла белүнең көче.

Фольклор жанрының тормышта, хәзерге вакытта яшәеше.

Халык традицияләре һәм бәйрәмнәре. Гимннар (Татарстан гимны). Халык һәм автор әкиятләре.

Хикәя

Хикәя жанры турында кузаллау формалаштыруны дәвам итү**.** Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характер үзенчәлекләре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырма характеристика. Герой характерының катлаулылыгы, вакыт белән бәйләнеше. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж. Хикәядәге чынбарлык чагылышы. Әдәби тел берәмлекләре.

Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлеге турында кузаллау формалаштыру. Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлаучыга табигый көчләрнең серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерын тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү.

Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып кузаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Әсәр авторлары турында

Шагыйрь, язучы, рәссамнарның биографиясе.

а) әсәрдә авторлар кичереше;

ә) автор күзәтүләренең чагылышы;

б) хәзерге заман авторлары белән очрашу, балаларның авторга сораулары, җаваплар.

Библиографик культура формалаштыру.

“Эчтәлек ” белән танышу , аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү, кече яшьтәге мәктәп баласының дәреслектән тыш эшчәнлеген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Балалар китабы белән эшләү. Китапның төп төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Төрле җыентыклар төзергә өйрәнү. Әсәр авторлары турында мәгълүмат туплау.

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

1 класс -17 ч.

№	Наименование разделов и тем	Количество часов, отводимых на освоение темы	Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
Өйрәтәләр мәктәпләрдә...(8)			
1	Әйдәгез, танышабыз! (Җ. Дәрзаман. «Тискәре хәрефләр»)	1	
2	Мәктәптә беренче көн (М.Мәһдиев. «Мәктәптә беренче көн»)	1	
3	Өйрәтәләр мәктәпләрдә	1	

	(М. Җәлил. «Беренче дәрес»)		
4	Иң татлы тел – туган тел (Ш. Маннур.«Яхшы бел»)	1	
5	Туган җир якын, туган тел якын (Х. Туфан. «Казан»)	1	
6	Рәсем дәресендә (Б. Рәхмәт. «Рәсемнәр ясыйбыз», Н. Мадьяров. «Салават күпере»)	1	
7	Якты йөзле укытучым (В. Голявкин. «Парта астында»)	1	
8	Мәктәп – белем йорты (кабатлау)	1	
	Минем гаилә (5)		
9	Безнең гаиләбез (Г. Тукай. «Безнең гаилә», Н. Мадьяров. «Булышабыз»)	1	
10	Әниемнең әнисе әбием була миңа (Ш. Галиев. «Дәү әнигә күчтәнәч», А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»)	1	
11	Барысын да яратам (Р. Вәлиев. «Барысын да яратам», Г. Әдһәм. «Кызыл муенса»)	1	
12	Исемең матур кемнәр куйган (Җ. Дәрзаман. «Исем таптым»)	1	
13	Өй әдәпләре (кабатлау)	1	
Татар халык иҗаты. Сынамышлар, эндәшләр(2)			
14	Кояш чык, болыт кач! (эндәшләр) (Ф. Садриев. «Яңгыр, яу, яу, яу!»)	1	

15	Карга әйтә: «кар-карр!» (санамышлар) (Н. Арсланов. «Яз»)	1	
Табигать яме (2)			
16	Мин урамны күзәтәм . (И.Туктар. «Җем-җем!.. Чвик...!», «Серле тартма»	1	
17	Ямьле җәй җитә-ә-ә! (Ш. Галиев. «Тәмле җәй».Ф. Зариф. «Татлы җәй».) Нәрсәләр белдек?	1	

2 нче сыйныф- 34ч.

№	Дәрес темасы	Дәреслек	Дәреслек-хрестоматия
Белдекле Керпедә кунакта (12 сәгать)			
1	Белдекле Керпедә кунакта	6-10 б.	“Су анасы”,
2	Г. Тукайның “Кәҗә белән Сарык ”әкиятенең жанр үзенчәлеге	“Кәҗә белән Сарык әкияте” 10-19 б.	“Кәҗә белән Бүре”
3	Г. Тукай әсәрләрендә халык авыз иҗатының чагылышы		“Эш беткәч уйнарга ярый”, “Сабыйга”
4	Хайваннар турында халык экиятләре	“Батыр әтәч” 20-30 б.	Йолдыз “Кояшка җавап”
5	Йорт хайваннары турында халык экиятләре	“Әтәч патша” 30-34 б.	Р. Бәшәр “Әкият сөйлә”
6	Кыргый җәнлекләр турында экиятләр	“Бүдәнә белән Төлке”, тизәйткеч 34-45 б.	А.Алиш “Бикбатыр белән Биккуркак”

7	Аз булса да үз акылың булсын	М. Гафури “Тавык белән үрдәк” 46-49 б.	Тавык нигә суда йөзә алмый
8	Тылсымлы әкиятләр	“Гөлчәчәк”әкияте 56-65 б.	“Өч кыз” әкияте
9	Автор әкиятләре белән борынгы әкиятләр арасындагы идея уртаклыгы	Ш. Галиев “Җизни әкияте” 65-69 б.	“Аю белән төлке” әкияте
10	Ш.Галиев әсәрләрендә мәзәк мәсьәләләр	Ш. Галиев ”Ник соң итек җитмәде”69-71 б. “Котбетдин мәргән” 71-76 б	
11	Бөҗәкләр турында шигъри әсәрләр	З. Мансур “Кыр-мыска һәм малай, Р. Миңнуллин “Чер-киләр җыры” 81-88б	“Кап та коп” уены
12	Автор әкиятләре. “Музей йорты”на сәяхәт	Г. Вәлиева “Борынгы әкият”, Музей йорты”на сәяхәт 88-91 б.	Г. Вәлиева “Су әкияте”
Белмәмештә кунакта (2 сәгать)			
13	Замана баласы	Йолдыз”Белмим”, Ф.Яруллин “Ике кеше” 92-95б Р. Вәлиева”Замана баласы ” 95-97 б	Л. Лерон “Сараватта кем ята”, Л. Шәех “Ике мин” Г. Морат “Татар космонавты”
14	Илен сөйгән ир булган	Ф. Яруллин” Эшнең аның берние юк” 97-98б Җ. Дәрзаман “Солдат булдым” 98-100 б	Л. Лерон “Үскәч”, Хезмәт турында мәкальләр
Укымышлы Ябалак янында (3 сәгать).			
15	Укымышлы Ябалак янында. Музей йортына сәяхәт	Г. Тукай “Буран”101-103 б	В. Нуриев “Җәйге кар”

16	Хоккулар Кыска шигырьләр “Музей йорты”на сәяхәт.	Кыска шигырьләр(Л. Шагыйрьҗан,), Н. Ахунова “Хоккулар” Р.Вәлиева “Умырзаялар”, Р. Фәйзуллин “Кышын”, “Язгы кәеф”, өчъюллыклар 108-111 б	Р. Миңнуллин “Яз керде өебезгә”
17	Күзәтә белгән кеше – бзхетлн кеше. “Серле ачкыч”мәктәп клубына хат язу	Л. Лерон “И ямьле дә соң дөнья”116-120б И. Туктар “Урман букеты” Р. Миңнуллин “Чыршы әйләнәсендә ”123-124 б	
Дәреслек (2нче кисәк)			
Күзәтү ноктасы (12 сәгать)			
18	Күрү ноктасы	Матурлык турында, “Музей йорты”на сәяхәт, Р. Харис “Төсле рәсем” 7-9 б	А.Юнысова ”Телевизор”
19	Дөньяны танып-белүнең яңа ысуллары	Ш. Галиев“Яңа фотоаппарат”, Ф Садриев “ Тәҗрибә 9-11б”	
20	Хыял тудырган дөнья “Музей йорты”на сәяхәт	Р. Миңнуллин “Рәсем”, Р. Сарби ”Рәсем” 12-13б “Музей йорты”на сәяхәт 14 б	Р. Мингалим “Кызык рәсем”
21	Күңел күзе	Г.Юнысова “Күз-ләр”, Г. Гыйльманов “”Күңел күзе15-16 б	Ф. Тарханова “Диана төше”
22	Дөньяга төрлечә караш	Н. Арсланов “Сезнеке”, Р. Миңнуллин “Ай нәрсәгә охшаган” 17-20 б М. Әгъләмов “Ямь-яшел”, М. Шабаев “Идел суы” 21-23 б	Р. Миңнуллин “Беркемгә дә охшамаган ” Ш. Галиев “Һәркем әйтә дөресен”

23	Дөнья белән танышуны дәвам итәбез (су өслеге) (боз аша) (тамчы)	Н. Мадьяров “Үз шәүләсен куркы-та”, З. Минһаҗева ”Су иясе”. 23, 26 б Ф. Садриев “Боз өстендә” 24-26 б Г.Шаһи “Тамчы ”Ф. Зыятдинова “Тәрәзәләр” 27-29 б	Н. Мадьяров “Өйгә керә алмады”
24	Бинокльдән күзәтү	Р. Фәйзуллин “Бинокль”, Г. Тукай “Карлыгач” 29-30 б	Н. Арсланов “Карлыгачкай”
25	Син — миңа, мин сиңа карыйм Алар — безгз, без аларга карыйбыз	Р. Хафизова “Күңел күзе” 31-37 б Ж.Дәрзаман “Балык тотты”, Б. Рәхмәт “Гөлйөзем белән чебен”, Р. Корбан “Чыпчык” 38-42 б	
26	Үсемлекләр дә хыяллана. “Музей йорты”на сәяхәт	Ф. Зиатдинов “Карга белән шөпшә”,Ш. Галиев “Сизгер суган” Л. Лерон “Ке рән” 42-45 б Ж.Дәрзаман”Күбәләк кар”, “Музей йорты”на сәяхәт. 45-46 б	А. Нигъмәтул-лин”Кар”, Г. Ибраһимов “Кар ява”, А. Әхмәт “Кышкы матурлык”
27	Бер предметка төрлечә караш Кечкенә дә төш кенә	Р. Миңнуллин “Кем соң минем Әби”, Л. Шәех “Картлар нигә шатлар” 46-50 б Ә.Моталлапов “Кечкенә дә төш кенә” 50-52 б	Ф. Зыятдинова “Өебезнең кояшы”, З.Насыйбуллин ”Тик бернәрсә-не белми”
28	“Музей йорты”на сәяхәт “Серле ачкыч” мәктәп клубына хат язу	Р. Миңнуллин ”Йорт агачлары”, “Музей йорты”на сәяхәт 53-54 б “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы .Г. Тукай ”Бу кайчак була”,Р. Корбан “Ел фасыл-лары”, Г. Афзал “Беренче кар”54-58 б	Р. Бәшәр “Иске өй” Ф. Яруллин “Яз”, Л. Лерон “Яз”
29	Мин һәрвакыт үзем булып калам Кем нәрсәгә шатлана?	Р. Миңнуллин “Төр-ле кешеләр була”, “Юкка малай булган-мын” 58-62 б Р. Вәлиева “Шатлык кызы” 62-65 б	В. Хәйруллина “Миңа охшаган малай” М. Җәлил “Бер шигырь”

Балалар өчен газета- журналлар (2 сәгать)			
30	Яңалыклар ничек тарала?	Р. Миңнуллин “Малайлар сөйләшә” 66-71б	Г. Морат “Мультфильмнар карыйбыз
31	Балалар журналлары һәм газеталары	Балалар журналлары 71-82 б Балалар газеталары 82-87 б	
Шагыйрь өчен табигать – серле һәм җанлы дөнья (1 сәгать)			
32	Шагыйрь өчен табигать — серле һәм җанлы дөнья “Музей йорты”-на сәяхәт	Г. Морат “Табигать белеме”, Г. Хәсәнов “Имән каргасы” 88-91 б Р. Мингалим “Якты тәрәзә каршында” 92-93, 95-97 б	Р. Вәлиева “Урманда бәйрәм булган. ,Ш. Галиев “Үсә урман” И. Туктар “Кышкы урман
Кызык һәм көлкеле хәлләр (3 сәгать)			
33	Көлке ничек туа? Шаяртуның да бер төп мәгънәсе була	Л. Лерон “Тишек хәтер” 106-109 б М. Галиев “Көзге каршында”,М. Шабаев “Зәңгәр песи” 110-112 б	Р. Мингалим “Кызык нәрсә”, В. Нуриев “Шүрәле”
34	Гаҗәпнең дә гаҗәбе, мәзәк-нең дә мәзәге Искитмәле тамашалар “Серле ачкыч” мәктәп клубына хат язу Уку елын йом-гаклау. Җәйге биремнәр	Э. Шәрифуллина “Оттырды”, Л. Лерон “Гаҗәп хәлләр” 113-115 б М. Галиев “Тамаша”,Г. Мөхәм-мәтшин ”Көчле булсам” 115-119 б “Серле ачкыч” мәктәп клубы членнарына биремнәр 120-121 б Йолдыз “Матурлык”, 119 б	Йолдыз “Ялган хакында чын” Ф. Яруллин “Композитор чыпчыклар”, Л. Лерон “Камил-нең көләсе килә”

3 нче сыйныф-34ч.

№	Дәрес темасы	Дәреслек		Дәреслек–хрес-томатия
Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз (8 сәгать)				
1	Иң күңелле чак Җәйне сагыну	Б. Рәхмәт “Иң күңелле чак”, М. Галиев “Җиләк-тән кайтканда”, “Музей йорты”на сәяхәт. И. Гра-барь”Сентябрь ка-ры”.Музыка “Тын бакчада(Ә. Ерикәй сүз,М. Мозаффаров муз.)		Р. Хисмәтуллин “Июль аланы” М. Гафури “Болын”

2	Күк йөзендә болыт-рәсемнәр	Б. Рәхимова”Шук болытлар, батыр җил, якты кояш”,Р. Корбан “Көз нигә моңая” Л.Лерон”Яңгырның ял көне”. “Музей йорты”на сәяхәт.Ф. Васильев “Яңгыр алдыннан” Музыка. “Яңгыр, яу !”җыры.		Н. Дәүли “Бала болыт” М. Җәлил “Яңгыр”
3	Җир өстенә яфрак ява	Р. Мингалим “Август каеннары”, З. Туфайлова “Яфрак ява” Ф. Хөсни “Яфрак коелганда”, “Музей йорты”на сәяхәт. И. Остроухов “Алтын көз”. Музыка Н. Җиһанов “Кырлай” симфоник поэмасы		Х. Әюп “Әбиләр чуагы”, Р. Әхмәтҗан “Соңгы яфрак”
4	Кыр казлары китә җылы якка, әйорт казлары гаҗәп кызык кошлар	М. Мазунов “Карап торам”, Г. Хәсәнов “Кыр казы”, Г. Бәширов “Ата каз белән ана каз һәм аларның унике бәбкәсе”. “Музей йорты”на сзяхәт.. “Казлар” картинасы		Н. Гыйматдинова “Казлар”.
5	Тәрбияче попугай	Г. Остер “Серне ачты”		
6	Әнис Шакировның куен дәфтәре	Н. Сладков “Күзал-давычлар” Р. Әхмәт “Сыкы”, “Музей йорты”на сәяхәт. “Февраль зәңгәрле-ге”, “Кышкы зәңгәр-лек” картиналары”		Әминәнең куен дәфтәреннән өзекләр. Әмирнең куен дәфтәреннән табышмаклар
7	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Г. Паушкин “Кыш”,Г. Рәхим “Безнең тауда”, “Музей йорты”на сәяхәт. Р. Шәмсетдинов “Бо-тинкалар”		“Музей йорты” М. Кузнецов “Балачагым урамы”.
8	Серле чишмә, моңлы чишмә	Н. Әхмәдиев “Чиш-мәгә суга барам”		К. Кәримов “Кышкы мәтрүшкәләр”.
Чагыштырулар серенә төшенәбез (2 сәгать)				
9	Эш кешене тәрбияли, ялкаулык боза	Әфган халык әкияте “Иң яхшы дару”, уйгур халык әкияте “Тылсымлы китмән”, Инглиз халык әкият е”Көрән төстәге пингвин баласы”, Монгол халык әкияте “Әтәтч таңда нигә кычкыра?” (Әкиятләрне сайлап укырга мөмкин)		Йолдыз ”Охшашлык” Нугай халык әкияте “Карт белән Су анасы Эвенк халык әкияте “Әтәч нигә кычкыра?”

10	Комсызлык китергән бәла	Манси халык әкияте “Куянның колагы нигә озын?” Кабардин халык әкияте. “Җәнлекләр патшасы” Венгр халык әкияте. “Комсызлык бәласе”, Африка негрлары әкияте “Сырны ничек бүлгәннәр”. (Әкиятләрне сайлап укырга мөмкин)		Эстон халык әкияте “Куянның ирене нигә ярык?” Казакъ халык әкияте “Юмарт дөя” Әфган халык әкияте “Табышны ничек бүләргә?” “Кабартма”
	Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз (3 сәг)			
11	Хыял дөньясында. Мәче малае Шукбай	Л. Лерон “Хыял”, Йолдыз “Антенналы бәрәңге” Л. Лерон “Мәче малае Шукбай”-1, 2 ,бүлек Л. Лерон “Шукбай балык тота”, “Хат”.		Л. Лерон “Хыялый Акбай”, Ә. Габиди “Тере антенналар” З. Гомәрова “Хыял-ларым” Б. Рәхмәт “Ничек өйрәнергә”
12	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	Р. Фәйзуллин “Тугайда”, А. Әхмәтгалиева “Бо-лытта җиләк үсә”		Ф. Садриев “Юкка көттеләр”
13	Нәниләрнең хыялы	А. Гыйләҗев “Суык” А. Алланазаров “Дустымны эзлим”		Йолдыз “Этем югалды бүген”
14	Барысын да яратам Авыл хикмәтләре	Р.Вәлиев “Барысын да яратам”, Ш. Маннур “Яратам”, Р. Вәлиев “Чыпчык” А. Гыймадиев “Шәмси маҗаралары”		С. Урайский “Туган ил” .Музей йорты “Кырлай авылы.Күпер” Н. Кәримова “Авылым җыры” Музей йорты “Зөя — татар елгасы”
15	Җәйге кояш астында Шатлык— тәнгә сихәт	В. Нуриев “Кем катырак суга”, “Музей йорты”на сәяхәт.Б. Кустодиев “Идел. Салават кү-пере” Р. Вәлиева “ Яңгыр белән Кояш” Г. Сабитов “Тәүге шатлык”		Ә. Баянов “Тургай”

16	Болын патшасы	Н. Гыйматдинова “Болын патшасы”, “Музей йорты”на сәяхәт. Ф. Халиков “Гаилә портреты”		Н. Гыйматдинова “Болын патшасы
17	Туган як кышы. Кар ул муллык билгесе Кыш шатлыгы	Г. Бәширов “Беренче кар” М. Мазунов “Яңа карлар ява”, И. Солтан “Кар ник шыгырдый” Р. Миңнуллин “Кар бәйрәме”, “Музей йорты”на сәяхәт. “Тылсымлы кыш”,- ”Серле ачкыч” мәк-тәп клубы утырышы		Н. Сладков “Кышкы җәй” Ф. Зыятдинов “Муллык билгесе”, М. Мирза “Кышның китәсе килми”. Р. Вәлиева “Каникул вакытында”
Дәреслекнең 2 нче кисәге				
Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз (4 сәгать)				
1	Мәсәл серләренә төшенәбез.	Эзоп “Давыл белән Кояш”,Г. Тукай “Җил илә кояш” Н. Исәнбәт “Ябалак белән чыпчык”, Татар халык әкияте “Ябалак белән чыпчык”		К. Насыйри “Төлке белән Әтәч” Г. Тукай “Көзге белән маймыл”, Г. Шамуов “Көзге белән маймыл”
2	Юк урында мактау— зарарлы эш Көч җитмәслек нәрсәне акыл белән җиңеп була	Т. Яхин “Карга белән төлке”, Ф. Яхин “Сыр бәласе”, Г. Шамуков “Карга белән Төлке” В. Радлов “Карганың хәйләсе”, Л. Толстой “Зирәк Чәүкә”, К. Насыйри “Комсыз эт”		М. Гафури “Ике Каз белән бака”, В. Гаршин “Ил гизүче Бака” Музей йорты “Ил гизүче бака”
3	Эшең барып чыкмаса, гаепне үзеңнән эзлә	Ә. Исхак “Карт имән белән яшь егет”, М. Гафури “Ике чебен” Г. Тукай “Төлке һәм йөзем җимеше ”, Ә. Исхак “Төлке һәм виноград”		Г. Тукай “Яшь агач”. Музей йорты “Бөкре агач” Г.Вәлиева “Заман әкияте”
4	Бердәмлектә көч	Г. Тукай “Аккош, Чуртан һәм Кыскыч”, И. Крылов “Аккош, Чуртан һәм Кысла ”		М. Гафури “Кәҗә белән Төлке”
Көлке серләрен эзлибез (3 сәгать)				

5	Белмәү гаеп түгел, белергә теләмәү гаеп. Белгән белгәнен эшләр.	Ш. Галиев “Инша-ның файдасы”, ”Сүзләре һәм үзләре” Р. Вәлиева “Көчле укучы”, К. Тәңрекулиев “Эшчән Гельды»		Л. Лерон “Иртән уянасың килмәсә” Л. Лерон “Сүз тыңлыйсың килмәсә”
6	Акылның кадере әдәп белән, куәтнең кадере сәләт белән	И. Юзеев “Хатасыз ничек язарга”, Р. Миңнуллин “Хата-лар өстендә эшләү” Р. Фәйзуллин “Ничек яхшы булырга”, Йолдыз “Ике җаваплы табышмак”		Г. Морат “Үскәч кем булырга”, Р. Низамова “Табигать күренеше” Н. Кәримова “Кое чыпчыгы”
7	Көнең бушка үтмәсен	Г. Морат “Тиргиләр”, З. Туфайлова “Трай”,Р. Вәлиев “Минеке”		А. Алиш “Утлы йомырка”
Герой ничек туа (4 сәгать)				
8	Беләге юан берне егар, белеме булган меңне егар. Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”	Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”, Р. Мингалим “Уйларга кирәк”. Ф. Яруллин “Тыл-сымлы ачкыч”, Р. Харис “Берсе калсын иде”.		
9	Белер өчен дөресен, бик күп укырга кирәк Гыйлем ачкычы—китап	Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”, Р. Вәлиева “Кышкы ямь”, “Музей йорты” на сәяхәт **Ф. Суюров “Тукай музее”** Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”, Йолдыз “Белмәгәнен белми”		
10	Шыбырдашып тама тамчылар Беренче күкрәү	М. Мирза “Язның тәүге көннәре”, “Музей йорты”на сәяхәт .И. Рафиков **“Кунакка баралар**” Г. Хәсәнов “Май”, Ә. Рәшит “Яшенле яңгыр” Музей йортына сәя-хәт. Ф. Васильев **“Юеш болын**		Г. Хәсәнов “Гөбләү”

11	Табигать — иң серле китап	Г. Хәсәнов “Май”		Х.Халиков “Вита-минлы аш”
Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз (6 сәгать)				
12	Үткәнеңне онытма син! Бик борынгы манара	Р. Фәйзуллин “Оныт-ма син!” Л. Шагыйрьҗан “Сөембикә манара-сы”, “Музей йорты”-на сәяхәт. А. Пашин **“Сөембикә мана-расы”, фото**		Р. Рәкыйпов “Мин яратам сине, Татарстан” Х. Туфан “Казан”
13	Сугыш кайтавазы	М. Мирза “Без бабайсыз үстек”, “Музей йорты”на сәяхәт **Л. Фәттахов “Сабантуй”**		З. Гомәрова “Батырлар хакында” Р. Харис “Сугыш турында сөйләшә картлар”
14	Нәсел агачы	“Музей йорты”на сәяхәт. Е. Хилкова **“Матюниналар портреты”** И. Юзеев “Матур-лыкны гына алып кит”,		В. Хәйруллина “Хозур-лык һәм горурлык” М. Рафиков “Җир куены”
15	Алар Ватан өчен көрәште Рәхмәт сезгә, ветераннар!	Ф. Кәрим “Ант”, “Ватаным өчен” М. Җәлил “Кичер илем!”		
16	Канатлар кая илтә?	Г. Ахунов “Канатлар кая илтә?”, мәкаль-ләр,”Музей йорты”-на сәяхәт.” купов **Девятаев портреты”**		Г. Моратов “Корыч шулай чыныкты”
17	Мин яратам сине, Татар-стан! Казан — спорт каласы. Йомгаклау дәресе	Г. Бәширов “Безнең Татарстан”. Йолдыз “Спортчы Шүрәле ”		Р. Харис “Игенче җыры” Р. Миңнуллин “Кунакка килегез”. Музей йортына сәяхәт.

4 нче сыйныф – 34 ч.

№	Дәрес темасы	Дәреслек	Дәреслек–хрестоматия
1.Тылсымлы әкият кануннарын өйрәнәбез: үткәннәрне яңадан кичереп, бүгенге тормыш белән бәйлибез (7 сәгать)			

1	Җир йөзендә яшәгән беренче кешеләр	3-10 нче битләр	
2	Җир ничек барлыкка килгән?	11-14 нче битләр. Җир ничек яралган? (легенда) Күкнең күтәрелүе	7 нче бит. Р.Вәлиева. “Изгеләр тавы”
3	Тотем агачлар, тотем хайваннар	14-16 нчы битләр. Айдархан һәм сәхабәләр, 29-30 нчы битләр. ***Р.Шәмсетдинов. “Алтын Урда. Хан ауда” картинасы***. Р.Миңнуллин. “Алтын урда”	
4	Туган як сылуы — ак каен	17-21 нче битләр. З.Ярмәки. “Ак каен”	
5	Абага чәчәге	21-29 нче битләр. Г.Кутуй. “Рөстәм маҗаралары”	11-22 нче битләр. Ак байтал (Татар халык әкияте)
6	Татар мифологиясендә Ак бүре. Татарстан гербы	31-35 нче битләр. Ак бүре (легенда) 35-43 нче битләр “Ак бүре” (татар халык әкияте)	23-24 нче битләр. Дәрдемәнд Гали (хикәят)
7	Әкиятләрдә Ак елан. Еланнар патшасы Шаһмара	43-44 нче битләр	
2. Фольклорга нигезләнгән хикәяләү. Дастан, риваять һәм легендалар аша тарих белән танышабыз, ә автор әкиятләре хисләр дөньясына чакыра (4 сәгать)			
8	Борынгы ша-гыйрь — Кол Гали	52-55 нче битләр. Ш.Галиев. “Кол Гали-гә”, ***Р.Шәмсетдинов. “Кол Гали” карти-насы,*** “Тоткын Сөембикә җыры” 56-59 нчы битләр. Кол Гали. “Кыйссаи Йосыф”	34-35 нче битләр. “Кол Гали”. Р.Зәйдулла хикәяләвендә.
9	Нзсел агачы	59-62 нче битләр. Г.Латыйп. “Безнең нәсел”, 62-67 нче битләр. Ә.Рәшит. “Нәсел агачы”, ***Ф.Гыйр-фанов. “Болгар ханнары шәҗәрәсе”***.	
10	Су асты патшалыгында	67-72 нче битләр. Н.Сәйяр. “Айсылу”	
11	Су кызы Айсылу – бәхетле бала	73-86 нче битләр. Н.Сәйяр. “Айсылу”	37-38 нче битләр. Батулла. “Су иясе”. Мөстәкыйль рәвештә сайлап уку өчен 2 текст: 39-42 нче битләр. Ф.Яруллин. “Буар елан”. 42-45 нче битләр. Р.Миңнуллин. “Машина... кечкенәкият”

3. Шагыйрьләр һәм рәссамнар иҗаты аша табигать һәм кешеләрнең матурлыгын аңларга өйрәнәбез (4сәгать)			
12	Җирдә миңа ни кирәк? Шәехзадә Бабич шигырьләре	87-91 нче битләр. Ш.Галиев. “Алсу дөнья”, “Җирдә миңа ни кирәк?” 92-95 нче битләр. Ш.Бабич. “Габдулла әфәнде Тукаев”, “Тын төн”	56-58 нче битләр. Р.Миңнуллин. “Утыз Имәнине укыганда туган уйлар”
13	Көзге табигать мизгелләре	96-99 нчы битләр. Г.Рәхим. “Көзге урман”, ***М.Усманов, “Урман күле”, О.Кульпин. “Зәңгәр култык”*** 99-101 нче битләр. Г. Рәхим “песнәк”	48-50 нче битләр. Г.Рәхим. “Көз йөри”. М.Мирза. “Көз”, К.Булатова. “Кичә генә”, Р.Корбан. “Ярдәм итик”. Текстлар сайлап уку өчен бирелә.
14	Әнкәм портреты	104-105 нче битләр. Г.Рәхим. “Апрель” (портрет) 105-107 нче битләр. Н.Исәнбәт. “Өч матур сүз”, сүз турында мәкальләр	51-52 нче битләр. Г.Сабитов. “Чәчәк нигә боекты?”
15	Кеше ышан-маслык сүзне чын булса да сөйләмә	108-110 нчы битләр. Л.Лерон. “Кыхмырый, Мыхмырый һәм Шыхмырый”, И.Гыйләҗев. “Тутыкмас тотка”	53 нче бит. М.Әгъләмов. “Матурлык минем белән”
4. Безгә кадәр яшәгән яшьтәшләребез тормышы белән танышабыз (3 сәгать)			
16	Газаплы язмыш	111-116 нчы битләр. Г.Галиев. “Бибкәй аланы” 116-117 нче битләр. Ф.Әмирхан. “Кечкенә хезмәтче”	59 нчы бит. З.Бәшири. “Бер асрауның аһ-зары” 69 нчы бит. Н.Думави. “Ятим бала
17	Күз яшьле балачак	118-123 нче битләр. К.Нәҗми. “Нәсимәнең беренче эш көне”, ***В.Маковский. “Күрешү”***	60-62 нче битләр. Д.Аппакова. “Кечкенә Бануның тарихы”
18	Балачак хатирәләре	124-126 нчы битләр. Г.Ибраһимов. “Укудан кайткач**”, *Ф.Решетников. “Каникулга кайтты”*** 126-127 нче битләр С. Хәким “Яратам мин”	63-68 нче битләр. Ф.Хөсни. “Малай белән солдат”. Р.Харис. “Фронтовиклар”.
2 нче кисәк **5. Матурлыкның безгә ничек тәэсир итүен аңларга тырышабыз (6 сәгать)**			

19	Көннәрем гөрләп торсын. Каен- урман чибәре.	7-10 нчы битләр. В.Хәйруллина. “Хәерле көн”, Р.Миңнуллин. “Иртән иртүк”. 11-15 нче битләр. С.Гафарова. “Көз”. ***И.Шишкин. “Каенлык”, К.Максимов. “Каенлык”***	71-72 нче битләр. Д.Гайнетдинова. “Исәнме, яңа көн”. Н.Әхмәдиев. “Хәерле иртә”
20	Бөтен дөнья ак кына	15-16 нчы битләр. Р.Вәлиева. “Бөтен дөнья ак кына”	
21	Язгы моң	17-20 нче битләр. Р.Гыйззәтуллин. “Язгы моң”, ***М.Хәйретдинов. “Ана булу. Назлылык”***	
22	Матурлык дөньясы	23-27 нче битләр. Л.Ихсанова. “Шомырт чәчәкләре ак кына” 27-29 нчы битләр. К.Булатова. “Шушы яктан, шушы туфрактан без”, ***К.Максимов. “Идел көзгесендә”***	
23	Табигать - серле дөнья	29-33 нче битләр. Батулла. “Салават күпере кайда йоклый?” 33-35 нче битләр. Җ.Дәрзаман. “Бөҗәкләр белән сөйләшү”.	
24	Аккошлар — сак кошлар. Сандугач— табигать җырчысы	35-38 нче битләр. Г.Хәсәнов.“Аккош”, Р.Фәйзуллин. “Быелгы яз”, ***А.Тимергалина. “Аккош”*** 39-40 нчы битләр. Р.Миңнуллин. “Атказанган сан-дугач”, Музыка. “Кошлар тавышы - сандугач җыры”	76 нчы бит. К.Сибгатуллин. “Бөтен кеше бүген шундый әйбәт”
6. Җирдә кеше булу өчен, кеше күпме юллар үтә? (4 сзгать)			
25	Кирлемән маҗаралары	48-52 нче битләр. Р.Хафизова. “Кирлемән”	77-81 нче битләр. Р.Хафизова. “Кирлемән”. Р.Хисмәтуллин. “Аһ, бер китсәң кирегә”
26	Урман докторы	52-60 нчы битләр. Җ.Тәрҗеманов. “Шук-туган”, Ш.Галиев. “Тукран сые”	82-84 нче битләр. Җ.Тәрҗеманов. “Тукран малае Шуктуган”
27	Гөмбәләр серен белү кирәк	61-66 нчы битләр. Н.Сладков. “Тыштан ялтырый, эчтән калтырый”, ***Е.Зуев. “Урман хәзинәләре”***	
28	Бану әби сабагы	67-81 нче битләр. К.Тимбикова. “Бану әби сабагы”	87-92 нче битләр. Р.Рахман. “Кесәл
7.Сәнгать дөньясының үзенә генә хас үзенчәлекләрен ачыклыйбыз-(2 сәг.			
29	Язучы катна-шында үткән “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	104-109 нчы битләр. Р.Вәлиев. “Кошлар кайта”, “Кайтчы, Сөембикә”	98 нче бит. Р.Харис. “Елмай”
30	Чыпчыкның да үз җыры бар	112-116 нчы битләр. Мөҗәһит. “Кемнең сайрыйсы килми?”, К.Сибгатуллин. “Чыпчык”	100-101 нче битләр.

			И.Туктар. “Бер каен үсә”. Р.Корбан. “Курай” 99 нчы бит. Э.Шәрифуллина. “Табигатьнең бер бөртеге”
8. Үткәне булмаган халыкның киләчәге юк. Туган ил турында уйланабыз (4 сәгать)			
31	Һәркемгә үз Ватаны кадерле Татарстан флагы	120-123 нче битләр. ***Билгесез рәссам. “Сөембикә ханбикә үз гаиләсе белән”***. Р.Вәлиев. “Ватаным”. Музыка тыңлау. “Ватаным”. Р.Абдуллин көе 123-128 нче битләр. Р. Харис. “Татарстан әләме”. ***В.Худяков. “Сөембикә ханбикәне Казаннан алып китү***	101-124 нче битләр. А.Алиш. “Сертотмас Үрдәк” (әкият-пьеса). Сер тота белү турында сөйләшү. Мәкальләр.
32	Зур тарихлы батыр халкым	128-132 нче битләр. Н.Арсланов. “Халкыма”, Г.Морат. “Чит тел”. ***К.Вениг. “Казанны яулап алу”*** 132-135 нче битләр. М.Мирза. “Балачак хатирәсе”	Мөстәкыйль уку өчен. Г.Вәлиева. “Карт алаша колагы”. Мәкальләр, татар халкы һәм ат турында әңгәмә.
33	Авыр елларда	135-138 нче битләр. Р.Фәйзуллин. “Минем әти”, ***А.Ширяева. “Авыр елларда”*** 138-140 нчы битләр. Р.Вәлиева. “Онытма”, М.Җәлил. “Дару	128-133 нче битләр. Н.Каштан. “Әрем исе”
34	Кыю очучылар “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Олимпиада	140-148 нче битләр. Г.Кутуй. “Яшен”, ***А.Пластов. “Фашист самолёты очып үтте”***	125-128 нче битләр. Ш.Рәкыйпов. “Төнге очыш”

Программа буенча максатчан төзелгән дәреслек, мөстәкыйль эш дәфтәре, укытучылар өчен методик әсбаплар исемлеге

Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәпләре өчен түбәндәге дәреслекләр нәшер ителде.

1 нче сыйныф өчен уку-укыту методик комплекты.

Әдәби уку. 1 сыйныф: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 127 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/1snf/

2. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 1 нче сыйныфы өчен **дәреслек** / [Сафиуллина Г.М., ГарифуллинаМ.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф., рәссамы Ф. Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.
3. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 1 нче сыйныфы өчен **дәреслек- хрестоматия** / [Сафиуллина Г.М., Гарифул36 лина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф., рәссамы Ф. Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.
4. Әдәби уку: татар телендә башлангыч. гомуми белем бирү мәктәбенең 1 нче сыйныфы укытучылары өчен **методик кулланма** / [Сафиуллина Г.М., Гарифуллина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф.]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.

2 нче сыйныф өчен уку-укыту методик комплекты.
5. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенеэ 2 нче сыйныфы өчен дәреслек. 3 кисәктә. **1 нче кисәк**/ [Сафиуллина, Г.М., Гарифуллина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф., рәссамы Ф.Ризаева]. — Казань: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты..
6. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 2 нче сыйныфы өчен дәреслек. 3 кисәктә. **2 нче кисәк** / [Сафиуллина Г.М., Гарифуллина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф., рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.
7. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 2 нче сыйныфы өчен дәреслек. 3 кисәктә. **3 нче кисәк** / [СафиуллинаГ.М., Гарифуллина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф., рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.
8. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 2 нче сыйныфы укытучылары өчен **методик кулланма** [Сафиуллина Г.М., Гарифуллина М.Я., Мөхәммәтҗанова Ә.Г., Хәсәнова Ф.Ф.]. — Казань: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты

3 нче сыйныф өчен уку-укыту методик комплекты.
9. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен дәреслек. **1 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты
11. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең. 3 нче сыйныфы өчен деслек. **2 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.
12. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү

Мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен дәреслек. **3 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.

13. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфында эшләүче **укытучылар өчен дәреслек** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.

4 нче сыйныф өчен уку-укыту методик комплекты.

14. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү Мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәреслек. **1 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. —Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты,

15. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү Мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәреслек. **2 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. —Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.

16. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәреслек. **3 нче кисәк** / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова, рәссамы Ф.Ризаева]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.

17. Әдәби уку: татар телендә башлангыч гомуми белем бирү оешмалары укытучылары өчен **методик әсбап**. 4 нче сыйныф. / [Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф.Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтҗанова]. — Казан: ≪Мәгариф—Вакыт≫ нәшрияты.